

IZVAJANJE KONVENCIJ MEDNARODNE ORGANIZACIJE DELA

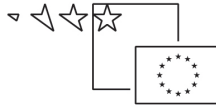
1. KONVENCIJA ŠT. 88. O ORGANIZACIJI SLUŽBE ZAPOSLOVANJA, 1948

Pravna podlage za izvajanje konvencije v RS:

- Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (2006). Uradni list RS. (Št. 107/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 114/2006–ZUTPG, 59/2007 – Zštip (63/2007 – popr.)),
- Zakon o delovnih razmerjih. (2002). Uradni list RS. (Št. 42/2002 in 103/2007),
- Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013,
- Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013,
- Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2007–2013,
- Načrt izvedbe Programa ukrepov aktivne politike zaposlovanja za leti 2008 in 2009,
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja. (2007). Uradni list RS. (Št. 5/2007, 85/2008 in 25/2009),
- Katalog ukrepov APZ za leti 2007 in 2008,
- Zakon o zaposlovanju in delu tujcev. (2007). Uradni list RS. (Št. 76/2007 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. (2007). Uradni list RS. (Št. 16/2007 – uradno prečiščeno besedilo 2),
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah. (2007). Uradni list RS. (Št. 1/2007 – uradno prečiščeno besedilo 2),
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje. (2006). Uradni list RS. (Št. 139/2006)

Delovanje Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ) ter nadzor nad njegovim delom pravno urejajo:

- Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. (2006). Uradni list RS. (Št. 107/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 114/2006–ZUTPG, 59/2007–Zštip (63/2007–popr.)),
- Statut Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. (2008). Uradni list RS. (Št. 34/2008) in
- Pravilnik o izvajanju nadzora nad delom Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in drugih oseb na področju zaposlovanja. (1999). Uradni list RS. (Št. 17/99).

- **Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (2006). Uradni list RS. (Št. 107/2006–uradno prečiščeno besedilo, 114/2006–ZUTPG, 59/2007–Zštip (63/2007–popr.)) (v nadaljevanju ZZZPB)**

Zakon predstavlja pravni temelj za sprejemanje in izvajanje aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ), celovite dejavnosti zaposlovanja ter dajatev za primer brezposelnost.

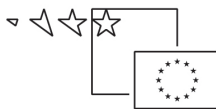
V skladu s 3. členom ZZZPB, politiko zaposlovanja in program za njeno izvajanje ter potreben obseg sredstev sprejema Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije, pri čemer ukrepe APZ izvajajo ZRSZ, pooblaščenice organizacije oziroma delodajalci, skladi dela in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Z dopolnitvami in spremembami ZZZPB, julija 2006, so se uredila razmerja s koncesionarji, spremenili so se pogoji za pridobivanje in mirovanje pravic iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, ukinjena je bila denarna pomoč, intenziviralo se je spremljanje izvajanja obveznosti brezposelnih oseb v smislu razpoložljivosti za zaposlitev in aktivnega iskanja zaposlitve, natančneje se je opredelil in uredil nadzor nad delom ZRSZ in delodajalcev, namembnostjo uporabe sredstev in nad izvrševanjem določb ZZZPB-UPB1).

Navedene dopolnitve in spremembe so drugače opredelile ukrep povračila prispevkov delodajalca, skupine oseb, ki so upravičene do vključitve v ukrepe APZ, postopek vključitve in podlago za vključevanje (program ukrepov APZ).

- **Zakon o delovnih razmerjih. (2002). Uradni list RS. (Št. 42/2002 in 103/2007) (v nadaljevanju ZDR)**

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih je začel veljati novembra 2007. Z novelo so izrecno prepovedani spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu, razširjeni so razlogi za redno odpoved (dodan razlog nezmožnosti opravljanja dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti), skrajšani so odpovedni roki (določilo se bo začelo uporabljati po spremembi ZZZPB, pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi je drugače opredeljeno varstvo starejših delavcev (novela je navedla izjeme, pri katerih varstvo starejših ne velja: če ima delavec zagotovljeno pravico do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti do izpolnitve minimalnih pogojev za starostno pokojnino, če je delavcu ponujena nova ustrezna zaposlitev in v primeru uvedbe postopka prenehanja delodajalca), podaljšano je varstvo staršev (še mesec dni po izrabi

starševskega dopusta), natančneje je določeno varstvo invalidov in odsotnih z dela zaradi bolezni ter ukinitve delovnih knjižic s 1. 1. 2009.

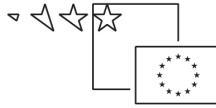
- **Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (v nadaljevanju ZZRI). (2007). Uradni list RS. (Št. 16/2007 – uradno prečiščeno besedilo 2),**

Na podlagi ZZRI je v obdobju 2004-2009 ZRSZ izvajal postopke za priznanje invalidnosti in/ali pravice do zaposlitvene rehabilitacije ter za ocenjevanje zaposlitvenih možnosti invalidov. Julija 2004 je pričel veljati novi ZZRI, ki celostno ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov.. Z uveljavitvijo zakona so se v Sloveniji uvajale nove oblike zaposlovanja, t.i. zaščitno zaposlovanje, podporno zaposlovanje in kvotno zaposlovanje. Zaščitno zaposlovanje je zaposlitev invalida na delovnem mestu (zaščiteno delovno mesto) in v delovnem okolju (zaposlitveni center), prilagojenem delovnim sposobnostim in potrebam invalida, ki ni zaposljiv na običajnem delovnem mestu. Podporna zaposlitev je zaposlitev invalida na delovnem mestu v običajnem delovnem okolju s strokovno in tehnično podporo invalidu, delodajalcu in delovnemu okolju. Kvotno zaposlovanje je dolžnost zaposlovanja invalidov, in sicer za delodajalce, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev, razen diplomatskih in konzularnih predstavništev, invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov, v okviru določenega deleža od celotnega števila zaposlenih delavcev. Kvoto na predlog Ekonomsko socialnega sveta določi Vlada RS in je glede na dejavnost delodajalca različna, vendar ne more biti nižja od 2% in ne višja od 6% od skupnega števila zaposlenih delavcev.

2. KONVENCIJA ŠT. 138 O MINIMALNI STAROSTI ZA SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA, 1973

- **Ugotovitve Inšpektorata RS za delo za obdobje od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009:**

Inšpektorji Inšpektorata RS za delo so v prvih šestih mesecih leta 2009 ugotovili 1 kršitev sedmega odstavka 214. člena v zvezi z nočnim delom dijakov in študentov. Drugih kršitev, ki se nanašajo na delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov, inšpektorji za delo v tem obdobju niso ugotovili.

- **Varnost in zdravje pri delu**

Najhujših oblik izvajanja dela otrok v letih 2007, 2008 in v letu 2009 do priprave poročila pri delodajalcih v RS s strani inšpektorjev s področja varnosti in zdravja pri delu ni bilo ugotovljenih. Tako otroci v starosti do 15 let sodelujejo predvsem pri snemanju filmov, reklam ter opravljajo razne nastope, za vsa ta sodelovanja pa se mora pridobiti tudi predhodno dovoljenje inšpektorja za delo, ki ga le ta izda na podlagi zahtevka zakonitega zastopnika. V letu 2008 je bilo izdanih 36 odločb o dovoljenju za delo otrok skladno s Pravilnikom o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let. Izdanih je bilo tudi 6 sklepov o zavrženju zahteve za izdajo dovoljenja za delo otrok, in sicer iz razloga, da so bile vloge vložene prepozno. Problematika glede izvajanja dela otrok, mlajših od 15 let, se kaže zlasti glede števila dejansko opravljenih del otrok, saj inšpekcija za delo ni seznanjena s tem, koliko takih del se v praksi pojavlja, predvsem iz razlogov nevednosti staršev in zakonitih zastopnikov, ki ne zaprosijo za posamezna dovoljenja. V letu 2007 je bilo izdanih 23 odločb o dovoljenju za delo otrok, predvsem v zvezi s snemanjem filmov, reklam ter v zvezi z nastopi v posameznih oddajah.

Pripravila:
Mija Lapornik
Vodja projekta